

DONALD RAY POLLOCK

EL BANQUET CELESTIAL

Empúries

narrativa

Donald Ray Pollock

El banquet celestial

Traducció d'Ernest Riera

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *The Heavenly Table*

Primera edició: març del 2017

Copyright © 2016 by Donald Ray Pollock

© de la traducció: Ernest Riera Arbussà, 2017

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries

Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@grup62.com

www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Víctor Igual

Impressió: Limpergraf

DIPÒSIT LEGAL: B. 3.395-2017

ISBN: 978-84-16367-96-2

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)

si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

El 1917, en el moment que un altre agost infernal començava a acabar-se a la frontera que divideix Geòrgia d'Alabama, en Pearl Jewett va despertar els seus fills abans de l'alba amb un lladruc gutural que semblava més d'animal que no pas d'home. Els tres joves es van aixecar en silenci dels seus racons particulars a la barraca d'una sola habitació i es van posar la roba llardosa, que encara estava humida de suor per la feina del dia abans. Una rata sarnosa plena de crostes s'enfilava per la xemeneia de pedra, i feia caure trossets de morter a la llar freda. La llum de la lluna s'escolava per les escletxes de les parets de troncs i jeia al damunt del terra vermell d'argila com cintes primes i lletoses. Amb els caps gairebé a tocar del sostre baix, es van aplegar al centre de l'habitació per esmorzar, i en Pearl va donar-los a cadascun una bola de farina i aigua que havia fregit la nit passada al pegot de llard que havia quedat a la paella. No menjarien res més fins al vespre; llavors cadascun endraparia un tros del porc malalt que havien mort a la primavera, amb un grapat de patates bullides i verdura silvestre en plats de llauna abonyegats, tot servit amb una mà que mai no era neta, cuït en una cassola que mai no es rentava. Tret de quan plovia, cada dia era exactament igual que l'anterior.

—Ahir la nit som tornat a veure dos dels negrots aquells —va dir en Pearl, mentre mirava pel forat mal tallat de la paret que servia com a única finestra—. Allà fora seguts al tuliper, cantant cançons de les seves. I com hi anaven. —Segons el propietari de les terres, el major Thaddeus Tardweller, els últims ocupants de la barraca, una família extensa de mulats de Louisiana, havien mort tots de la febre feia uns quants anys, i estaven enterrats entremig dels herbots al perímetre de la cort de porcs, ara buida. Per culpa de la por que la malaltia encara romancegés en un lloc on blancs i negres s'havien barrejat, el major no havia pogut convèncer a ningú perquè anés a viure a la barraca fins que el vell i els seus nois havien arribat la tardor passada, mig morts de gana i buscant feina. Últimament, en Pearl veia els fantasmes dels negres per tot arreu. El matí abans, n'havia comptat cinc. Esprimatxat i amb els cabells blancs, amb la boca oberta i la part del davant dels pantalons tacada de groc per una bufeta defectuosa, se sentia com si en qualsevol moment hagués d'anar a l'altre barri a fer companyia als negres. Va fer una mossegada al tros de pa fregit, i llavors va preguntar:

—Els sou sentits?

—No, papi —va dir en Cane, el més gran—, diria que no. —Amb vint-i-tres anys, en Cane era el més semblant a un noi atractiu que es podia esperar del fill d'un parcer, perquè havia heretat el millor dels dos progenitors: la figura alta i fibrosa del pare, i els trets facials ben definits i els cabells espessos i negres de la mare; però la vida dura i sense esperança que duïen ja li començava a omplir la cara d'arrugues fines i li salpebrava la barba de gris. Era l'únic de la família que sabia llegir, pel fet d'haver estat prou gran abans que la seva mare morís perquè ella li pogués ensenyar de lletra amb la seva Bíblia i un *McGuffey* vell que li havia deixat un veí; els forasters el consideraven generalment l'únic de la colla que prometia una mica, o de fet, l'únic amb una mica de seny. Es va mirar l'emplastre de pa enllardat que tenia a la mà, hi va

veure un pèl blanc i cargolat incrustat sota l'empremta bruta d'un polze. La ració d'aquell matí era més petita de l'habitual, però llavors va recordar haver dit el dia abans a en Pearl que havien de retallar les racions si volien que el sac de farina els durés fins a la tardor. Va arrencar amb dos dits el pèl del seu esmorzar, i se'l va mirar mentre flotava cap a terra abans de fer la primera queixalada.

—Jo només som sentit córrer la rata aquella —va dir en Cob. Era el mitjà, baix i corpulent, amb un cap tan rodó com un cigró i uns ulls verds aquosos que sempre semblaven una mica desenfocats, com si li acabessin de fotre un cop al cap amb una post. Tot i que era tan robust com dos homes plegats, en Cob sempre havia estat una mica lent de cervell, i si aconseguia anar tirant era sobretot perquè sempre feia el mateix que en Cane i no es queixava gaire, per molt fonda que fos la merda, per molt petit que fos l'esmorzar. Fins i tot saber l'hora estava més enllà de les seves capacitats. Era, per dir-ho sense embuts, el que en aquella època se'n deia un beneit. Et podies trobar un home d'aquests gairebé a tot arreu, ajocat al costat de la font del poble, esperant una salutació amistosa o una caritat per part d'algun ciutadà com cal que passés per allà, algú prou compassiu per adonar-se que si no hagués estat per la gràcia de Déu, ell mateix podria ser aquell individu allà assegut, trist, solitari i esparracat. La veritat era que, si en Cane no hagués tingut cura d'ell, segurament en Cob hauria acabat d'aquella manera, vivint en una cantonada, pidolant sobres de menjar i alguna moneda ocasional amb una llauna de mongetes rovellada.

El vell va esperar un moment que el més petit respongués, i llavors va dir:

—I tu què, Chimney? Els ets sentits?

En Chimney s'estava allà dret amb una expressió absent a la cara bruta i plena de grans. Encara pensava en la meuca de les dents massa separades, la de les tetes grosses, que el lladruc rogallós del vell havia fet fugir feia un moment. Ahir

a la nit, com passava la majoria de vespres que en Pearl perdia el coneixement ajagut a la seva manta i encara no era prou fosc per no veure-s'hi, en Cane havia llegit en veu alta als seus germans un tros de *Vida i miracles del Sanguinari Bill Bucket*, una novel·la barata tacada d'aigua i que queia a trossos, que glorificava les gestes criminals d'un exsoldat confederat convertit en lladre de bancs, que deixava una estela de terror per tot l'antic Oest. En Chimney s'havia passat les últimes hores somiant amb tirotejos en planures desèrtiques cremades pel sol i amb conys dolços com la mel. Es va mirar els seus germans, que badallaven i es grataven com un parell de gossos, i que es menjaven allò que gairebé semblava un tros de fang fregit, i s'escoltaven la xerrameca del malparit sonat del seu pare, que no parava de parlar dels seus col·legues negres del món dels esperits. Podia entendre perfectament que en Cob s'empassés les col·lonades d'en Pearl; no tenia al cap prou cervell ni per omplir una cullereta. Però per què li seguia el joc, en Cane? No tenia cap sentit. Coi, en Cane era més espavilat que qualsevol d'ells. Ser lleial a una mare o un pare vells estava bé fins a cert punt, pensava en Chimney, per molt senils o bojos que s'haguessin tornat; però, i ells què? Quan començarien a viure, ells?

—Se't parlo a tu, noi —va dir en Pearl.

En Chimney es va mirar la llenca de floridura verd-grisa que creixia al capdavall de les parets de la barraca. Amb un sí o un no, i prou, no faria pas el fet; no pas aquell matí. Potser perquè era el caganiu de la família, amb disset anys, la rebel·lia sempre havia estat el tret més destacable de la seva personalitat, i quan tenia un dels seus rampells desafiadors o una de les seves empenyades, era capaç de dir o de fer qualsevol cosa, tant li eren les conseqüències. Va tornar a pensar en la bacona del seu somni, en els clotets que tenia al cul i en aquella veu sensual, que ja començaven a esvanir-se, i que aviat quedarien totalment extingits sota la penúria insofrible

d'haver de brandar una destrat tot el dia a quaranta graus de temperatura.

—A mi no se'm sembla mala cosa —va dir a en Pearl, al capdavall—. Jaure tot lo dia escurant-se't les dents i tocant de música. Redéu, ells sí que se la passen bé.

—Que què?

—Que tal i com són anades les coses en aquest coi de lloc, jo se m'estimaria força més de ser un negrot mort.

La barraca va quedar en silenci mentre el vell tirava enrere les espatlles encorbades i tibava la boca per dibuixar un somriure lúgubre. Va tancar els punys, i el primer pensament d'en Pearl va ser d'estabornir el noi, però abans no s'havia girat del tot i havia quedat d'esquena a la finestra, ja havia canviat de pensament. Era massa d'hora al matí per fer sang, encara que estigués justificat. El que va fer va ser acostar-se a en Chimney i estudiar-li la cara prima i triangular, i els ulls freds i insolents. A vegades al vell gairebé li costava de creure que el noi fos fill seu. En Cob, és clar, sempre havia estat una decepció, però com a mínim tenia bon cor i feia el que li deien, i només un ximple trobaria algun defecte a en Cane. En Chimney, en canvi, era impossible d'entendre. Podia treballar com un gos tot un dia, i l'endemà no aixecar ni un dit, per molt que en Pearl l'amenaqués. O podia donar a en Cob la seva part del sopar, i després fer mitja volta i cagar-se-li a les sabates mentre el seu germà menjava. Era com si no se sabés decidir entre ser bo o ser dolent, i per tant feia tot el que podia per ser les dues coses. I no tan sols això, també perdia el cul per les dones, li passava des del primer moment que el pardal se li havia aixecat. I li era ben igual que ho sabés tothom; es podia sentir com se la pelava dues o tres vegades cada nit, sobretot si en Cane li havia llegit aquell coi de llibre que ells tres tenien com si fos una mena de relíquia sagrada. En Pearl va pensar en una cosa que havia sentit dir una vegada a un subhastador en una subhasta de bestiar: que quan el

semental es fa vell, les ventrades són més febles, no tan sols de cos, sinó també de cap.

—I no només val per als animals —va dir l'home—. Un vell allà on jo vivia es va pescar una muller jove i va decidir amb cinquanta-nou anys que volia tornar a portar una criatura al món abans d'assecar-se del tot. El pobre vailet va néixer llunàtic, d'aquells que tanquen al manicomi d'allà Memphis.

—Què se li va passar? —va preguntar en Pearl.

—El va vendre a un d'aquells que tenen plantacions de plàtans, de Sud-amèrica, que colleccionava coses d'aquestes —va respondre el subhastador. En aquells moments, en Pearl havia pensat que tot allò només era xerrameca per enredar la gent i apujar les licitacions d'un parell de toros joves, però ara s'adonava que potser hi havia alguna cosa de veritat. Encara que no li agradava gens haver-ho de reconèixer, tal com estaven les coses semblava que la seva llavor ja havia perdut força vigor quan ell i la Lucille havien fet en Cob, i quan havia ficat en Chimney a dins del forn, en comptes d'una mica tèbia, la llavor se li havia tornat agra del tot.

Tot i això, potser perquè era el més petit o perquè encara no li havia sortit la barba escassa que duïen els seus germans, en Chimney era el que més li recordava la seva difunta esposa. Se li va acostar més a prop, i es va mirar encara amb més intensitat els ulls del noi, com si mirés cap al passat a través d'un portal ple de fum. En Chimney es va tornar a mirar els seus germans, va fer l'última queixalada de pa fregit. L'alè del vell feia pudor de gasos estomacals i llard ranci. Un ocell solitari va començar a piular des d'algun lloc proper, i tot d'una en Pearl va recordar una nit llunyana, quan havia acompanyat la Lucille a casa seva després d'un ball celebrat en un graner, poques setmanes abans de casar-se. El cel de tardor espurnejava ple d'estrelles, i a l'aire fresc encara hi romancejava una olor lleugera de xuclamel. Sentia com cruixia la grava sota els peus de tots dos. La cara d'ella se li

va aparèixer al davant, tan jove i bonica com la primera vegada que l'havia vista, però justament quan estava a punt d'allargar la mà per tocar-li la galta, en Chimney va fer miques l'encanteri.

—Coi, sí —va dir—, som de preguntar als negrots si no voldrien pas...

Sense cap advertiment, la mà d'en Pearl va saltar i va agafar el noi pel coll.

—Escup —va grunyar—. Escup.

En Chimney va provar de desfer-se'n, però la mà del vell, assaonada per molts anys d'arada i de destrat i de collita, era tan forta com un caragol de manyà. Amb la tràquea closa, aviat va deixar de forcejar i va poder escopir unes quantes engrunes humides que van quedar enganxades als pèls del canell d'en Pearl.

—Papi, no volia dir no res —va dir en Cane, que es va acostar a tots dos—. Deixi'l anar. —Tot i que segurament el seu germà es mereixia que l'escanyessin, encara que només fos per ser tan empenyador, en Cane també sabia que ofuscar el seu pare tan d'hora al matí volia dir que els faria treballar el doble tot el dia, i ja era prou difícil treballar normal quan només t'havies cruspit un tros de pa fregit per aguantar tot el dia.

—Sóc ben fart d'aquesta boca —va dir en Pearl amb les dents serrades. Llavors va esbufegar i va estrènyer encara més; semblava decidit a fer callar el noi per sempre.

—Li som dit que deixi'l anar, coi —va repetir en Cane, just abans d'arplegar l'altre braç del vell i retorçar-l'hi a l'esquena amb un moviment violent i un espetec ben fort que va ressonar dins de la cabana. En Pearl va deixar anar un udol molt agut, es va desempallegar d'en Cane i va empènyer en Chimney. El noi va estossegar i va escopir a terra la resta del pa fregit, i tots tres es van mirar el vell a la llum tenebrosa de l'albada, mentre trepitjava i engrunava les restes de pa i al mateix temps es fregava l'espatlla per amortir el dolor.

Ningú no va dir res més. Fins i tot en Chimney havia quedat temporalment sense paraules.

Quan en Pearl va haver acabat de trepitjar el pa, van sortir tots de la barraca, darrere seu, en fila índia. En Cob es va aturar al pou i va omplir una galleda d'aigua, i se la van endur, juntament amb les seves eines —tres destrals de doble tall, un parell de matxets i un sabre rovellat amb la punta trencada— per la vora d'un camp verd de cotó, molt llarg. Quan el sol va haver coronat els turons de l'est, ben igual que l'ull injectat de sang d'un borratxo amb ressaca, van arribar a un tros de terreny pantanós que netejaven per al major Tardweller. Els havia promès una prima de deu gallines ponedores si acabaven la feina en sis setmanes, i a en Cane li semblava que ho podrien aconseguir, al ritme que anaven. Es va treure la camisa esparracada i la va fer servir per tapar la galleda de lona, perquè no hi anessin mosquits ni rantells, i va començar una nova jornada de feina. A la tarda, amb res més que aigua calenta ballant-los a les tripes, l'única cosa en què podien pensar era en aquell porc malalt que penjava al fumador.